

Door Hans Brouwer en o.g. werden dit jaar de waterlandse futen geïnventariseerd. De uitkomsten van deze inventarisatie leken mij wel vermeldenswaard, vooral omdat Egon Kraak in zijn futen-inventarisatie van Groot-Amsterdam in 1976 (Zie Med. Blad, 14e jrg, nr. 4) voor Waterland een erg laag aantal broedgevallen opgeeft.

Het onderzochte gebied: van de eerste Schellingwouderbrug tot aan Monnickendam langs de waterlandse zeedijk, zowel binnen- als buitendijks, plus de Gouzee en het IJsselmeer rond Marken. Dit gebied werd, tevens in het kader van een waterwildtelling, minstens 2 maal per maand bezocht.

De broedgevallen:

- A) onder de eerste Schellingwouderbrug vonden we op 5 mei een kolonie van 6 nesten (onderlinge afstand van de nesten variërend van 0,5-1,5 m). Verder geen waarnemingen alhier, behalve op 10 september, toen we hier twee paartjes met resp. 1 en 2 jongen aantroffen.
- B) Waterland.
- 1). IJdoornpolder: 2 eerste broedgevallen met resp. 1 en 2 jongen
1 tweede broedgeval met 2 jongen
  - 2). Barnegat: 2 (eerste) broedgevallen met resp. 1 en 2 jongen
  - 3). Kinselmeer: 1 eerste broedgeval met 2 jongen
1 tweede broedgeval met 1 jong
  - 4). Uitdammer Die: 2 eerste broedgevallen met elk 2 jongen
1 tweede broedgeval met 2 jongen
  - 5). Binnenbraak: 3 eerste broedgevallen met resp. 3, 2 en 2 jongen
1 tweede broedgeval met 2 jongen
  - 6). Omgeving Durgerdam: (waarschijnlijk rand IJdoorn)
2 broedgevallen met resp. 2 en 3 jongen
  - 7). Omgeving Marken: (oeverland Gouzee ?)
1 broedgeval met 1 jong.

Totaal voor Waterland: 17 broedgevallen met in totaal 32 jongen.

De binnendijkse plassen in Waterland zijn betrekkelijk visarm. Hierdoor worden de adulte vogels gedwongen om voor hun jongen, zodra deze zijn uitgekomen, voedsel te zoeken op het IJsselmeer. Dit heeft een druk vliegverkeer van de adulte vogels ten gevolge van de plassen naar het IJsselmeer en terug. (De Kerk a.e. b.v. bij Zuiderwoude heeft ondanks een gunstig biotoop voor futen geen broedvogels van deze soort, omdat de afstand van deze plas tot het IJsselmeer (of een ander potentieel voedselgebied) te groot is).

Dit voedselarm zijn van de plassen, waardoor de ouders gedwongen worden buitendijks voedsel te zoeken, heeft echter geen merkbare invloed op het aantal jongen: het gemiddelde aantal jongen per broedpaar van de binnendijks broedende futen is vrijwel hetzelfde als dat van de buitendijks broedende futen.

Remco Daalder
Veluwelaan 9, Amsterdam

september 1977, RD/vDr